

УДК 657.421:004.738.5:336.225.6(477)

С. М. Хомовий,

к. е. н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування,

Білоцерківський національний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7483-7426>

В. С. Литвиненко,

к. е. н., доцент, завідувач кафедри обліку та оподаткування,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6495-0537>

Н. О. Томілова-Яремчук,

к. е. н., доцент кафедри обліку і оподаткування,

Білоцерківський національний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6409-7487>

В. С. Заболотний,

к. е. н., доцент кафедри обліку і оподаткування,

Білоцерківський національний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1172-5966>

DOI: 10.32702/2306-6792.2026.3.124

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ЦИФРОВИХ АКТИВІВ У ВІДНОСИНАХ ВЛАСНИКІВ ТА МОНІТОРИНГОВИХ СЛУЖБ УКРАЇНИ: ФІСКАЛЬНИХ ОРГАНІВ, БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ ТА АУДИТОРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

S. Khomovij,

PhD in Economics, Associate Professor, Head of the Department of Accounting and Taxation, Bila Tserkva National Agrarian University

V. Lytvynenko,

PhD in Economics, Associate Professor, Head of the Department of Accounting and Taxation, National university of life and environmental sciences of Ukraine

N. Tomilova-Yaremchuk,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Bila Tserkva National Agrarian University

V. Zabolotnyi,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Bila Tserkva National Agrarian University

PECULIARITIES OF ACCOUNTING AND CONTROL OF DIGITAL ASSETS IN THE RELATIONS BETWEEN OWNERS AND MONITORING SERVICES OF UKRAINE: FISCAL AUTHORITIES, BANKING INSTITUTIONS AND AUDIT FIRMS

У статті комплексно досліджено теоретичні положення та прикладні аспекти організації бухгалтерського обліку, оцінки та відображення розрахункових операцій із використанням цифрових активів у діяльності суб'єктів господарювання. Розкрито порядок здійснення їх господарських операцій, що включає відкриття та реєстрацію крип-

товалютного гаманця, первинне визнання криптовалюти в обліку, її придбання за національну валюту через банківські платіжні сервіси, платіжні картки або платіжні термінали, а також подальше використання для здійснення безготівкових розрахунків.

Наголошено на необхідності нормативного закріплення методики бухгалтерського обліку операцій із криптовалютою в наказі про облікову політику підприємства з визначенням правил первісної та подальшої оцінки, порядку перерахунку вартості цифрових активів у гривню за офіційним курсом на дату здійснення операції, а також способів відображення курсових різниць. Запропоновано класифікувати криптовалюту у складі статті балансу "Грошові кошти та їх еквіваленти", виходячи з її економічної сутності, ліквідності та здатності виконувати функції платіжного засобу. Сформований методичний підхід що забезпечує повноту, достовірність і зіставність облікової інформації щодо наявності, руху та змін вартості цифрових активів.

Проаналізовано економічний зміст цифрових активів як об'єкта бухгалтерського обліку, що може виконувати функції оборотного активу, фінансової інвестиції, інструменту спекулятивного доходу або засобу збереження вартості. Обґрунтовано, що операції з їх придбання не передбачають виникнення корпоративних прав, однак за економічною сутністю можуть відповідати механізмам альтернативного фінансування та формування оборотного капіталу.

Особливу увагу приділено проблемам правового регулювання, податкового обліку та фінансового моніторингу операцій із криптовалютами в Україні. Виявлено відсутність єдиного підходу до їх податкової кваліфікації, невизначеність порядку оподаткування доходів і фінансових результатів від операцій із цифровими активами, а також посилення контрольних процедур у межах системи протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.

The article comprehensively examines the theoretical provisions and applied aspects of the organization of accounting, evaluation and reflection in financial reporting of settlement operations using cryptocurrencies in the activities of business entities. The procedure for conducting business operations with digital assets is disclosed, which includes opening and registering a cryptocurrency wallet, initial recognition of cryptocurrency in accounting, its purchase for national currency through bank payment services, payment cards or payment terminals, as well as further use for non-cash payments. It is substantiated that such operations are carried out outside the traditional banking system, which affects the structure of the enterprise's costs and the procedure for documentary confirmation of economic facts.

The need for regulatory consolidation of the accounting methodology for cryptocurrency operations in the order on the accounting policy of the enterprise with the definition of the rules of initial and subsequent evaluation, the procedure for converting the value of digital assets into hryvnia at the official exchange rate on the date of the transaction, as well as methods for reflecting exchange rate differences is emphasized. It is proposed to classify cryptocurrency as part of the balance sheet item "Cash and cash equivalents", based on its economic essence, liquidity and ability to perform the functions of a means of payment. The developed methodological approach ensures the completeness, reliability and comparability of accounting information regarding the availability, movement and changes in the value of cryptocurrency assets.

The economic content of cryptocurrency as an accounting object that can perform the functions of a current asset, financial investment, speculative income instrument or a means of storing value is analyzed. It is substantiated that transactions for its acquisition do not involve the emergence of corporate rights, but in terms of economic essence they may correspond to mechanisms of alternative financing and the formation of working capital. The impact of blockchain technology on the transformation of accounting procedures is studied, in particular regarding the implementation of the principles of evidence, continuity, transparency and automated internal and external audit of business transactions.

Special attention is paid to the problems of legal regulation, tax accounting and financial monitoring of transactions with cryptocurrency in Ukraine. The lack of a unified approach to their tax qualification, uncertainty in the procedure for taxation of income and financial results from transactions with digital assets, as well as strengthening of control procedures within the system of combating the legalization of proceeds from crime were revealed. It was concluded that further regulatory regulation of the circulation of cryptocurrencies is a necessary condition for their full integration into the accounting and financial reporting system of enterprises.

Ключові слова: цифрові активи, криптовалюта, бухгалтерський облік, контроль, аудит, Державна податкова служба України, Національний банк України.

Key words: digital assets, cryptocurrency, accounting, control, audit, State Tax Service of Ukraine, National Bank of Ukraine.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Стрімка цифровізація світової економіки та інтеграція України до єдиного цифрового рин-

ку ЄС зумовили масову появу та обіг нових видів майна — цифрових активів. До них належать не лише криптовалюти та токени (NFT, utility-токени), а й цифрові права, віртуальні активи та дематеріалізовані фінансові інструменти. Попри значний обсяг операцій із цими

Таблиця 1. Динаміка обсягів використання цифрових активів в Україні, (млрд. грн)

Рік	Орієнтовний річний обсяг транзакцій, млрд грн	Ключові фактори
2020	120–150	Початок масового інтересу, вихід України у топ-10 світу.
2021	250–300	Пік вартості Bitcoin, активний розвиток DeFi-сектору.
2022	280	Використання криптоактивів для збору донатів та гуманітарної допомоги.
2023	450	Початок відновлення ринку, зростання частки стейблкоїнів (USDT).
2024	440	Застосування інституційних транзакцій (\$1–10 млн).
2025	620 (340 – дохід ринку та 280 – обіг компаній)	Стабілізація ринку у правовому полі, підготовка до введення податку 18%.

Джерело: [13]. Суми розраховані на основі середньорічних курсів долара до гривні для відповідних періодів.

активами, сфера їхнього обліку та контролю в Україні залишається однією з найбільш дискусійних та методично неврегульованих.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У статті розглянуто позиції провідних міжнародних і національних фінансових установ та аналітичних корпорацій (MiCA, Національний банк України, Price waterhouse Coopers) та наукові підходи в роботах таких українських дослідників як: Віктор О. [1], Гавва В. [2], Кирилева А. [3], Озеран А. [4], Погрібний Д. [5] та інших.

Проте і досі невирішеною залишається потреба у дослідженні механізмів гармонізації інтересів власників цифрових активів та контролюючих органів.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Дослідження облікових і правових підходів щодо забезпечення належного обліку цифрових активів як особливого об'єкта контролю та аудиту з боку державних контролюючих служб.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В Україні поширення криптовалют набуло помітного розвитку ще з 2014 року, коли було засновано громадську організацію Bitcoin Foundation Ukraine (BFU) [12], метою діяльності якої стало популяризація, розвиток та вивчення електронних активів й інших віртуальних валют на території держави. У цей же період з'явилися перші компанії, що здійснювали фізичний обмін криптовалют на готівкові кошти та надавали послуги з проведення онлайн-платежів.

Нещодавно BFU спільно з іноземними аналітичними компаніями провели дослідження рівня поширеності та використання таких активів в Україні. Згідно з отриманими результатами, Україна увійшла до першої десятки країн світу за кількістю активних біткоїн-користувачів, а це приблизно 40 % усіх операцій із використанням цієї криптовалюти здійснюються на біржах, що мають українське походження [5, с. 5].

На основі даних аналітичних звітів "Chainalysis" станом на початок 2026 року, динаміка ринку цифрових активів в Україні у гривневому еквіваленті виглядає наступним чином (таблиця 1).

Структура ринку за типом та об'ємом транзакцій у 2025 році становила: а) інституційні користувачі 1–10 млн (основний драйвер обсягу); б) професійні користувачі 10 тис. — 1 млн; роздрібні користувачі до 10 тис. (найвищий рівень масового проникнення серед населення).

Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD) спільно з міжнародною аудиторською консалтинговою компанією "Price waterhouse Coopers" [17] визначають основні категорії цифрових активів, до яких належать: криптовалюти, стейблкоїни, невзаємозамінні токени (Non-Fungible Tokens, NFT), цифрові валюти центральних банків (Central Bank Digital Currencies, CBDC) та інвестиційні токени [15].

У Регламенті про ринки криптоактивів (Markets in Crypto-Assets, MiCA), прийнятому Європейським парламентом 20 квітня 2023 року [16], визначено основні види криптоактивів, що підлягають його правовому регулюванню, а саме:

- токени, пов'язані з активами (Asset-Referenced Tokens, ART);
- токени електронних грошей (E-Money Tokens, EMT);

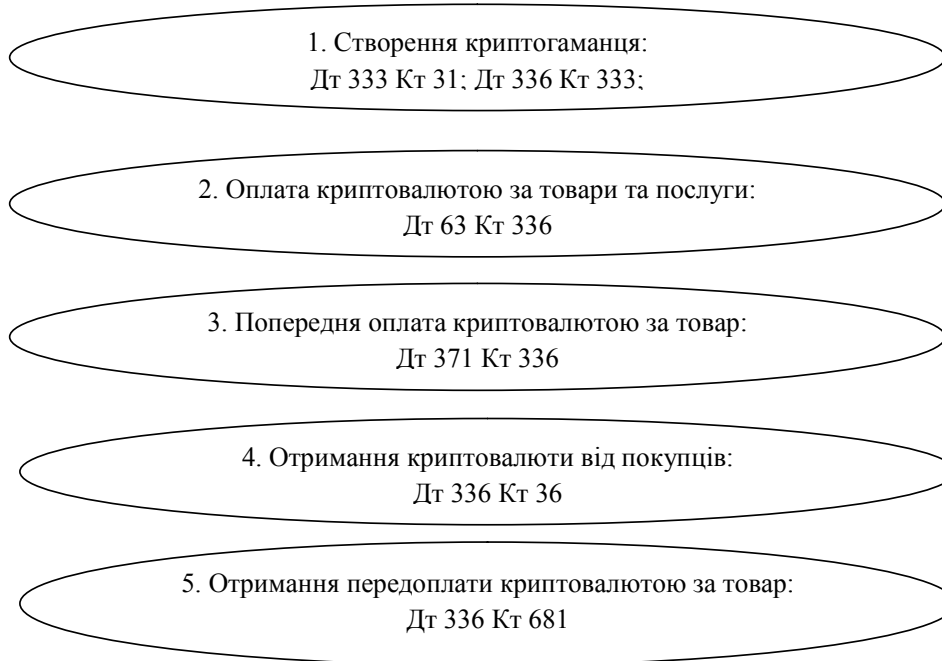

Рис. 1. Бухгалтерське відображення розрахункових операцій із використанням криптовалюти

Джерело: запропоновано авторами.

— інші криптоактиви, на які не поширюється чинне законодавство ЄС щодо фінансових інструментів (зокрема, утилітарні токени) [2, с. 241].

Варто зазначити, що за своєю економічною сутністю ART та EMT відносяться до категорії стейблкоїнів, хоча безпосередньо термін "стейблкоїн" у тексті Регламенту MiCA не використовується.

На міжнародному рівні криптовалюта розглядається як інноваційна форма розрахунків в умовах розвитку інформаційного суспільства, що виступає альтернативою традиційним банківським платіжним інструментам.

Серед найбільш поширених криптовалют сьогодні у світі, що орієнтовані на розрахункові операції виокремлюють Bitcoin, Ethereum, Tether та Ripple [14]. Найвідомішою серед них є Bitcoin, що функціонує на основі технології блокчейн, яка являє собою розподілену базу даних транзакцій. Вважається, що Bitcoin є відносно стійким до інфляційних процесів, оскільки його загальна емісія обмежена, а додатковий випуск монет не передбачений. Процес створення (видобування) криптовалюти отримав назву майнінга, а фізичні та юридичні особи, які за допомогою власного або орендованого спеціального обладнання здійснюють обробку транзакцій, підтримують працездатність та безпеку блокчейн-мережі, називаються майнерами.

Для здійснення розрахункових операцій із використанням криптовалюти суб'єкту господарювання необхідно створити та зареєструвати криптовалютний гаманець, придбати відповідну монету, а також виконати операцію обміну або платіжну транзакцію. На сьогодні придбання монет можливе за національну валюту (гривню) через сервіси інтернет-банкінгу, зокрема Приват24, або з використанням платіжних карток інших банківських установ. Крім того, допускається оплата готівковими коштами через платіжні термінали.

Під час придбання монет в обмінному пункті користувач визначає необхідний обсяг цифрової валюти, вводить адресу електронного гаманця у платіжній системі та обирає зручний спосіб оплати. При цьому операція не супроводжується витратами на банківське обслуговування, оскільки здійснюється поза межами традиційної фінансової інфраструктури.

Методичний підхід облікового відображення розрахунків із використанням криптовалюти та розкриття відповідної інформації у фінансовій звітності має бути закріплений у наказі про облікову політику підприємства. Визначальним аспектом у бухгалтерському обліку також є перерахунок суми криптовалюти у національну валюту України за обмінним курсом, що діяв на дату здійснення операції.

У такому випадку, на нашу думку, криптовалюту доцільно відображати у складі статті

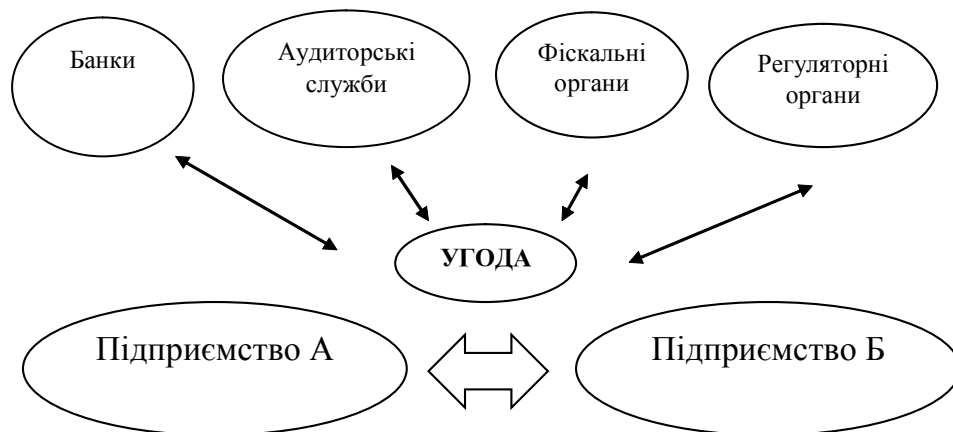

Рис. 2. Технологія обробки, аналізу, контролю та передачі економічної інформації із застосуванням технології блокчейн

Джерело: авторська розробка.

балансу "Грошові кошти та їх еквіваленти", оскільки за економічною сутністю вона виконує аналогічні функції платіжного засобу. Схематичне відображення розрахункових операцій з використанням криптовалюти представлено нами на рисунку 1.

Запропонований методичний підхід до облікового відображення розрахункових операцій із використанням криптовалюти забезпечує можливість формування достовірної інформації про наявність та динаміку змін обсягів криптовалютних активів за їх видами, а також сприяє ефективному контролю за процесом впровадження інноваційних платіжних інструментів у господарську діяльність [3, с. 305].

У процесі видобування криптовалюти (майнінгу) комп'ютерні системи розв'язують складні математичні алгоритми, результатом яких є створення блоку даних. Згенерований блок передається майнером (виробником) усім іншим учасникам мережі — валідаторам, які здійснюють його перевірку та включають до власних обчислень, формуючи ланцюг складових (блокчейн). Таким чином, підтвердження минулої події відбувається шляхом розповсюдження результатів обчислень серед усіх вузлів мережі, що реалізує бухгалтерський принцип доказовості виконаної роботи (proof-of-work) [4, с. 132]. З позицій покупців криптовалюти та учасників обміну, факт здійснення господарської події асоціюється з операцією придбання, у межах якої покупець передає певну грошову компенсацію в обмін на криптовалюту, тим самим укладаючи договірну угоду.

Для підтвердження економічної доцільності придбання криптовалюти та оцінки майбутніх вигід від її використання необхідно проаналізувати її економічні властивості та функціональне призначення.

Покупець криптовалюти не набуває корпоративних прав щодо її емітента (розробника) і, відповідно, не має впливу на процес управління його діяльністю. Фактично він виступає інвестором, який вкладає кошти з метою отримання майбутніх економічних вигід. З цієї точки зору операція з придбання криптовалюти означає передачу грошових коштів і формування оборотного капіталу у компанії-емітента, що за своєю суттю відповідає механізму краудфандингу. Такий підхід дає змогу знизити витрати емітента на залучення капіталу та прискорити процес його акумулювання.

Водночас, покупець може набувати криптовалюту з метою отримання прибутку від зростання її вартості, а не з метою участі в капіталі емітента. У такому випадку криптовалюта набуває ознак фінансової інвестиції, хоча й у нетрадиційній формі. При зміні ринкової ціни або інших умов інвестор може реалізувати актив, отримуючи прибуток від перепродажу, тобто використовує криптовалюту в спекулятивних цілях. Аналогічну стратегію застосовують трейдери, які спочатку купують криптоактиви виключно для подальшого перепродажу.

Крім того, криптовалюта може виконувати функцію збереження вартості, виступаючи аналогом грошових коштів. Для цього використовуються спеціалізовані сервіси та електронні гаманці, які забезпечують безпечне зберігання цифрових активів.

Нарешті, варто відзначити, що окремі види криптовалют уже функціонують як повноцінний засіб розрахунку, і провідні міжнародні компанії дедалі частіше приймають їх як форму оплати за надані товари та послуги.

Важливо також згадати, що нові принципи ведення бухгалтерського обліку є сумісними з теперішніми його методами бухгалтерського обліку. Змінюється лише технологія обробки, збереження, передачі та накопичення облікової інформації.

Маючи доступ до реєстрів, зацікавлені особи можуть отримати повну та неупереджену інформацію про будь-який об'єкт. Блокчейн дозволяє здійснити повний, автоматизований аудит усіх операцій. Таким чином, на відміну від сьогоденної практики ведення бухгалтерського обліку, коли для з'ясування достовірності інформації необхідно робити зустрічну перевірку у різних суб'єктів господарювання, документально задіяних у виготовленні, придбанні або зміні досліджуваного активу, при роботі з блокчейном достатньо мати доступ тільки до копії реєстру (рис. 2).

Фактично кожна угода з використанням такої технології стає за рівнем достовірності як нотаріально засвідчена, тому й довіра до такої інформації набуває найвищого рівня.

Важливим елементом здійснення операцій із електронними активами та криптовалютами на сьогоднішній день є визначення порядку їх оподаткування та моніторингу за незаконним обігом коштів. Відповідно до положень підпункту 6 частини 1 статті 41 Закону України № 1700 [8], криптовалюти класифікуються як нематеріальні активи. Водночас у межах добровільного одноразового (спеціального) декларування — криптовалюти не підлягають відображенню [1], що свідчить про відсутність єдиного підходу до їх податкової кваліфікації. Тому питання оподаткування операцій із віртуальними активами залишається неврегульованим, а його остаточне вирішення безпосередньо впливатиме на набуття чинності Закону України "Про віртуальні активи".

Щодо фізичних осіб, певну позицію висловлено у роз'ясненні Державної податкової служби України від 04.12.2019 № 1689/ІПК/04-36-33-02-07 [11], в якій зазначено, що дохід фізичної особи, отриманий від продажу криптовалюти, підлягає включенню до складу інших доходів згідно з підпунктом 164.2.20 Податкового кодексу України [6]. Такі доходи оподатковуються податком на доходи фізичних осіб (ПДФО) за основною ставкою 18 %, а також військовим збором у розмірі 1,5 % (станом на 2026 рік ставка становить 5%). При цьому оподаткуванню підлягає повна сума доходу, а не різниця між ціною придбання та реалізації криптовалюти. Таким чином, фізична особа, яка отримала дохід від продажу криптовалю-

ти, зобов'язана подати податкову декларацію про майновий стан і доходи за результатами звітного року та самостійно сплатити відповідні податкові зобов'язання з ПДФО і військового збору.

Що стосується оподаткування прибутку підприємств та платників єдиного податку, Державна податкова служба України зазначає про відсутність чіткого правового регулювання, що зумовлює невизначеність у практичному застосуванні податкових норм до операцій із криптовалютами.

Законодавче регулювання у сфері фінансового моніторингу становить одну з ключових проблем процесу легалізації криптовалютного обігу. На сьогодні ситуація характеризується такими основними положеннями:

— у визначенні поняття "віртуальний актив", наведеному у підпункті 13 статті 1 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом..." [9], виокремлено чотири можливі напрями використання таких активів — торговельні, платіжні, переказні та інвестиційні цілі;

— відповідно до статті 6 зазначеного Закону, постачальники послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів, визнаються первинними суб'єктами фінансового моніторингу. До таких суб'єктів належать криптовалюти біржі та інші оператори ринку цифрових активів, які підпорядковуються державному суб'єкту фінансового моніторингу — Міністерству цифрової трансформації України.

Крім того, операції з криптовалютами підпадають під дію заходів фінансового моніторингу та внутрішнього аудиту банків, що передбачає контроль за джерелами походження, рухом і використанням коштів, з метою запобігання відмиванню доходів та фінансуванню тероризму, що передбачає такі заходи з переказу криптовалюти як:

1) еквівалентом до 30 тис. грн (ч. 3 ст. 14 Закону № 361) під час переказу аналізується така інформація: номер рахунка/електронного гаманця або унікальний номер електронного платіжного засобу; номер рахунка або унікальний номер електронного платіжного засобу отримувача або наперед оплаченої картки; якщо відсутній електронний гаманець — наводиться унікальний номер фінансової інформації.

2) еквівалентом 30 тис. грн і більше (ч. 3 ст. 11 Закону № 361) — ідентифікація та верифікація клієнта (повний перелік процедур належної перевірки, у ч. 8 ст. 11 Закону № 361).

Посилена увага з боку фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей до регулювання операцій із криптовалютами зумовлена широким їх використанням у незаконних фінансових схемах, зокрема у процесах відмивання коштів, торгівлі зброєю та наркотичними засобами, що створює потенційну загрозу для стабільності фінансової системи.

Реалізація наглядових функцій Національного банку України [10] спрямована на впорядкування ринку цифрових активів та ліцензування відповідних провайдерів послуг. Особлива увага приділяється забезпеченням віртуальним активам, порядок контролю за якими визначено Законом України № 2074-IX [7], що дозволяє інтегрувати цифрові права у цивільний обіг під контролем центрбанку.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведене дослідження засвідчує, що становлення віртуальних активів є результатом поетапного розвитку цифрових технологій, які поступово сформували підґрунтя для виникнення нових форм нематеріальних благ, що функціонують у цифровому середовищі.

Аналіз правових джерел дозволяє стреджувати, що віртуальні активи еволюціонували з простих цифрових грошей і об'єктів внутрішньоігрових економік до складних фінансових інструментів на базі розподілених реєстрів, які мають значний потенціал використання у бухгалтерських операціях але при цьому потребують належного регуляторного супроводу.

У межах наукового аналізу окреслено наявні суперечності у термінології, що використовується в академічній, технічній і правовій площинах. Відсутність єдиного підходу до визначення понять "цифрові активи" ускладнює формування стабільної нормативної бази.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що для забезпечення сталого розвитку віртуальних активів у обліковому середовищі необхідна синхронізація термінології, уніфікація підходів до правового регулювання та системна інтеграція міжнародного досвіду з урахуванням національних особливостей ведення бухгалтерського обліку.

Література:

1. Віктор О. Оподаткування операцій з криптовалютами. Головбух. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/9106-kriptovalyuti-pravoviy-status-oblk-deklaruvannya-2021> (дата звернення: 28.10.2025).

2. Гавва В., Гапонюк М. Цифрові фінансові активи: визначення та класифікація. Економічний аналіз. 2023. Том 33. № 3. С. 238—246. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.03.238>.

3. Кирилева Л.О., Шеховцова Д.Д. Методичний підхід до обліку розрахункових операцій при використанні криптовалюти. Бізнесінформ. № 3. 2018. С. 304—308.

4. Озеран А.В., Коршикова Р.С. Визнання криптовалюти у фінансовій звітності: актив чи витрати. Науковий вісник Ужгородського національного університету. № 33 (1). 2020. С. 130—135.

5. Погрібний Д.І. Питання визначення правового статусу криптовалют та господарсько-правового забезпечення їх використання в Україні. Теорія і практика правознавства. 2018. Вип. 2 (14). С. 1—14.

6. Податковий кодекс України. Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: zakon.rada.gov.ua (дата звернення: 08.01.2026).

7. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 р. № 2074-IX. Відомості Верховної Ради України. 2022. № 24. Ст. 135. URL: zakon.rada.gov.ua (дата звернення: 07.01.2026).

8. Про запобігання корупції. Закон України № 1700-VII від 28.12.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 8.01.2026).

9. Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL: zakon.rada.gov.ua (дата звернення: 08.01.2026).

10. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 29. Ст. 238 (зі змінами і доповненнями № 4196-IX від 09.01.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> (дата звернення: 23.10.2025).

11. Щодо порядку оподаткування доходів деяких операцій (лист ГУ Державної податкової служби України від 04.12.2019 № 1689/ІПК/04-36-33-02-0). URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gpsu/schodoporyadku-opodatkovannya-1046963.html> (дата звернення: 8.01.2026).

12. Bitcoin Foundation Ukraine. URL: <https://www.linkedin.com/company/bitcoin-foundation-ukraine>. (дата звернення: 7.01.2026).

13. Blockchain analytics. URL: <https://www.chainalysis.com/> (дата звернення: 6.01.2026).

14. Coin market cap. URL: <https://coinmarketcap.com/uk/> (дата звернення: 7.01.2026).

15. Crypto-Asset Reporting Framework and Amendments to the Common Reporting Standard. OECD. 10 October 2022. Paris. 104 p. URL: <https://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/crypto-asset-reporting-framework-and-amendments-to-the-common-reporting-standard.pdf> (дата звернення: 3.11.2025).

16. Markets in Crypto-Assets, MiCA. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj> (дата звернення: 4.01.2026).

17. Price waterhouse Coopers. URL: <https://www.pwc.com/gx/en.html> (дата звернення: 7.01.2026).

References:

1. Viktor, O. (2025), "Taxation of cryptocurrency transactions". Holovbukh [Online], available at: <https://buhplatforma.com.ua/article/9106-kriptovalyuti-pravoviy-status-oblk-deklaruvannya-2021> (Accessed 28 October 2025).

2. Havva, V., and Haponiuk, M. (2023), "Digital financial assets: Definition and classification", Economic Analysis, vol. 33, no. 3, pp. 238—246.

3. Kyrylieva, L. O., and Shekhovtsova, D. D. (2018), "Methodological approach to accounting settlement operations when using cryptocurrency", Business Inform, vol. 3, pp. 304—308.

4. Ozeran, A. V., and Korshykova, R. S. (2020), "Recognition of cryptocurrency in financial statements: Asset or expense?", Scientific Bulletin of Uzhhorod National University, vol. 33, no. 1, pp. 130—135.

5. Pohrebnyi, D. I. (2018), "Legal status of cryptocurrencies and economic-legal support for their use in Ukraine", Theory and Practice of Jurisprudence, vol. 2, no. 14, pp. 1—14.

6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine "Tax Code of Ukraine", available at: zakon.rada.gov.ua (Accessed 1 January, 2026).

7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine "About virtual assets", available at: zakon.rada.gov.ua (Accessed 15 November, 2024).

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine "On preventing corruption", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (Accessed 1 January, 2026).

9. The Verkhovna Rada of Ukraine (2019), The Law of Ukraine "On prevention and counteraction to the legalization (laundering) of proceeds from crime, the financing of terrorism and the financing of the proliferation of weapons of mass destruction", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (Accessed 1 January, 2026).

10. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "On the National Bank of

Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> (Accessed 9 January, 2025).

11. Head Office of the State Tax Service of Ukraine (2019), Letter "Regarding the procedure for taxation of income from certain transactions", available at: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gpsu/schodo-poryadku-opodatkovannya-1046963.html>. (Accessed 5 January 2026).

12. Bitcoin Foundation Ukraine (2026), available at: <https://www.linkedin.com/company/bitcoin-foundation-ukraine>. (Accessed 7 January 2026).

13. Blockchain analytics (2026), available at: <https://www.chainalysis.com/> (Accessed 8 January 2026).

14. Coin market cap (2026), available at: <https://coinmarketcap.com/uk/> (Accessed 7 January 2026).

15. Organisation for Economic Co-operation and Development (2022), "Crypto-Asset Reporting Framework and Amendments to the Common Reporting Standard", OECD, Paris, available at: <https://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/crypto-asset-reporting-framework-and-amendments-to-the-common-reporting-standard.pdf> (Accessed 10 October 2022).

16. Markets in Crypto-Assets (2026), available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj> (Accessed 4 January 2026).

17. Price waterhouse Coopers (2026), available at: <https://www.pwc.com/gx/en.html> (Accessed 7 January 2026).

Стаття надійшла до редакції 12.01.2026 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

viber: +38 050 3820663